

Voorstel regiораad

Samenvatting

Twente zet de komende jaren fors in op de Innovatiesprong. De inhoudelijke prioriteit ligt bij High Tech systemen en materialen. U heeft uitgesproken € 5 miljoen van de beschikbare middelen voor de Innovatiesprong Twente te willen besteden aan innovaties die rechtstreeks effect hebben op innovaties in het Midden en Kleinbedrijf (MKB). Het MKB kan profiteren van een kans om innovaties te versnellen en gebruik te maken van alle kennis en kunde die er in Twente is als volwaardig onderdeel van de Twentse innovatiesprong. Daarnaast bieden lokale ontwikkelingen op gebied van zorg, veiligheid en duurzaamheid kansen om in de toekomst door economische innovaties effectiever en efficiënter met gemeenschapsgeld om te gaan. In dit voorstel wordt u geïnformeerd over de richting die gehoord hebbend uw regiораad en de wethouders Economische Zaken uitgewerkt wordt. Daarbij gaat het om het via het fonds Innovatie in Gemeenten beschikbaar stellen van innovatievouchers en innovatiekredieten aan het Twentse MKB. Om de bestuurslasten zo laag mogelijk te houden en de opstartfase te beperken wordt aansluiting bij het bestaande Enschedese fonds Zinnergy momenteel nader onderzocht. Dit fonds kent namelijk een vergelijkbare doelstelling en is reeds operationeel. Voorwaarde voor aansluiting is uiteraard dat het fonds Innovatie in Gemeenten een Twente brede werking en een Twentse signatuur krijgt. In de Regiораad van april volgt besluitvorming op basis van een uitgewerkt voorstel.

Aan de regiораad, Terugblik

Op 14 november 2012 heeft u kennisgenomen van het plan van aanpak voor de Innovatiesprong Twente, inclusief de bijlage met de bestuursopdracht Innovatie in gemeenten. In het voorstel waren vier mogelijke scenario's opgenomen:

- 1 - versterking van de publieke taak van gemeenten;
- 2 - het beschikbaar stellen van innovatievouchers;
- 3 - innovatiekredieten;
- 4 - alle beschikbare middelen naar één bestemming.

Tijdens uw vergadering is aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar de scenario's 2 en 3. Daarnaast werd expliciet aangegeven dat vooral het lokale MKB gestimuleerd dient te worden. Ook is geadviseerd om niet te strak vast te houden aan de drie genoemde inhoudelijke velden, maar ook maatwerk mogelijk te maken bij interessante initiatieven.

Uitgangspunten

Het doel van het Twentse fonds Innovatie in Gemeenten is om innovaties binnen één of meerdere gemeenten waar kansen liggen de mogelijkheid te bieden om een eenmalige financiële bijdrage te geven. Randvoorwaarde vormen drie aandachtsgebieden: zorg, veiligheid en duurzaamheid. Met behulp van de inzet van het fonds moet innovatie in alle 14 gemeenten worden gestimuleerd.

De concrete doelstellingen van het fonds Innovatie in Gemeenten zijn:

- spreiding van innovatieve projecten;

- betrokkenheid van het lokale MKB bevorderen;
- antwoord geven op maatschappelijke (gemeentelijke) vraagstukken/ mogelijkheid tot launching customership (overheid als eerste afnemer van een innovatief product, waardoor de betreffende onderneming een startpositie krijgt voor het in de markt zetten van het innovatieve product).

Daarnaast zijn voor het gehele Innovatiesprong programma de volgende doelstellingen afgesproken:

- toename van het aantal Twentse innovatieve projecten;
- stijging percentage Research & Development;
- groei van het bruto regionale product.

Invulling fonds Innovatie in Gemeenten

Op basis van de bestuursopdracht zijn diverse stappen gezet, waarbij onder andere gesprekken zijn gevoerd over de meest haalbare uitvoering van het voorstel en optimaal beheer en verantwoording publieke middelen, wordt het volgende ter kennisname aan u voorgelegd. De mogelijke oprichting van een fonds Innovatie in Gemeenten met twee elementen, te weten de innovatievouchers en innovatiekredieten. Deze worden in principe op het gebied van zorg, duurzaamheid en veiligheid ingezet. Voorop staat dat het ten eerste moet gaan om de aanpak van een maatschappelijk vraagstuk door het lokale MKB. Ten tweede het vraaggestuurde karakter en ten derde de centrale rol voor de eindgebruiker. Wat verder belangrijk is: de mate van innovativiteit, de bijdrage aan bedrijvigheid en een inschatting of en wanneer een innovatie gereed is voor implementatie tegen welk maatschappelijk en financieel rendement.

voorbeelden

1. Een firma in Losser ontwikkelt membramen waardoor rioolwaterzuiveringen nanodeeltjes vervuiling uit het water kan halen. Door deze verbetering kunnen de lokale kosten fors omlaag, maar dat kan alleen als alle 25 Twentse Rioolwaterzuiveringen gedurende drie jaar deelnemen als Launching Customer.
2. Een webdesign bureau in Enschede bouwt een "marktplaats" voor buurthulp en diensten. Deze website is zodanig ontwikkeld dat diensten veilig en vertrouwd 'verhandeld' kunnen worden, biedt het ondersteuning bij het zoeken naar goede zorg en levert het ook mogelijkheid om een 'administratie' module voor het Persoons Gebonden Budget af te sluiten. Behalve dat laagdrempelige zorg op maat vindbaar en beschikbaar komt, biedt dit mogelijkheden om enorme kostenbesparingen te bereiken door meer inzet van vrijwillige hulp.

Innovatievouchers

Een innovatievoucher is een laagdrempelige subsidie die ter beschikking wordt gesteld aan bedrijven. Met een innovatievoucher kunnen in Twente gevestigde ondernemingen bestaande kennis inkopen bij publieke kennisinstellingen en grote bedrijven die veel aan "Research & Development" doen.

Wat: vouchers voor het laten onderzoeken van een innovatievraag voor product of proces op gebied van zorg, duurzaamheid of veiligheid.

Wie: voor kleine en middelgrote bedrijven tot 100 medewerkers, gevestigd in Twente, die staan ingeschreven bij Kamer van Koophandel. Maximaal één voucher per bedrijf per 5 jaar.

Hoe: bedrijven kunnen als ze een innovatievraag hebben een voucher aanvragen en hiermee kennis inkopen bij het Kennispark, UT, Saxion, wetenschapswinkel etc. Een ondernemer vraagt een innovatievoucher aan en levert deze vervolgens in bij een kennisinstelling. Na afloop van het project vraagt de kennisinstelling een subsidie aan voor de gemaakte kosten.

Maximaal bedrag per voucher is € 5.000,--. Maximaal 20 vouchers in Twente per jaar gedurende vijf jaar. Selectie vindt plaats op basis van aanmelding, de toetsing is zeer beperkt.

Innovatiekredieten

Wat: Deze innovatiekredieten zijn bedoeld voor de financiering van veelbelovende innovatieve projecten die snel leiden tot nieuwe producten in de breedste zin: project ideeën, producten, processen. Het project moet concreet zijn, nog niet commercieel. Het krediet is bedoeld om deze versneld in de markt te zetten.

Wie: voor bedrijven, gevestigd in Twente. Maximaal één project per bedrijf. Maximaal kredietbedrag € 200.000,--. Gedurende vijf jaar is in totaal zo'n € 3,6 miljoen beschikbaar. In tegenstelling tot het revolverende Innovatiefonds van € 15 miljoen hebben deze kredieten geen revolverend karakter. Daarmee zijn deze kredieten complementair aan andere faciliteiten. De selectie wordt door ons bestuur bij een onafhankelijke fondsbeheerder neergelegd. Per jaarschijf wordt een moment van openstelling vastgelegd, de voorstellen die het beste scoren op uitvoerbaarheid, de mate van Twentse bedrijvigheid en rendement worden gekozen.

Hoe: concreet wordt voor elk van de drie genoemde gebieden een business-developer gezocht voor bijvoorbeeld een dag per week. Deze persoon heeft de taak om innovaties vanuit het bedrijfsleven te koppelen aan maatschappelijke vraagstukken (of maatschappelijke vraagstukken te koppelen aan innovaties). Alleen indien de innovatie maatschappelijk rendement (financieel voordeel op langere termijn) oplevert wordt er geïnvesteerd. De business-developer heeft ook als taak om een makelaarsfunctie te vervullen richting gemeenten en instellingen. Immers wat is het maatschappelijke rendement van een innovatievoorstel vanuit een bedrijf? Alleen als er een gemeenschappelijke vraag is, wordt een voorstel in behandeling genomen. Gemeenten zijn ambassadeur en kunnen innovaties aanmelden. Echter alleen voorstellen vanuit het bedrijfsleven worden in behandeling genomen.

De 14 portefeuillehouders zorg/Wmo/transities hebben *langer zelfstandig wonen aangemerkt als rode draad/hun belangrijkste thema*. Dit met behulp van e-health, voorzieningen in en om de woning en wellicht nieuwe dienstverleningsconcepten. Dit is een goede richting waarin op gebied van de zorg nadere innovaties kunnen worden ingebracht.

Uitvoering

De rol van gemeenten is om te komen tot een goede selectie van kansrijke initiatieven. Immers, initiatieven die zeer innovatief zijn, maar op geen enkele manier aan de maatschappelijke vraag van gemeenten voldoen worden in dit kader als niet uitvoerbaar aangemerkt. Vooraf is het van belang dat de business-developer onderzoekt welke (aanbestedings)rol gemeenten of anderen als launching customer van plan zijn vooraf toe te zeggen.

De idee is om Kennispark Twente te vragen als intermediair op te treden, gezien de ervaring en betrokkenheid bij innovatie. Regio Twente draagt de komende drie jaar reeds jaarlijks bij aan de organisatie Kennispark Twente (fusieorganisatie van het Innovatieplatform Twente en het eerdere Kennispark). Voor elk van de drie gebieden kan een business-developer bij Kennispark Twente aangesteld worden voor een dag per week, deze krijgt de opdracht om innovaties te begeleiden.

Bovenstaande twee aanpakken, vouchers en kredieten, passen in de brede aanpak die vanuit Kennispark Twente wordt gehanteerd en vormen een goede aanvulling daarop. Zoals het er nu uitziet is samenwerking met de uitvoeringsorganisatie van Zinnergy goed mogelijk, waarbij ook zal worden gezocht naar een voorlopige inbedding bij Kennispark Twente en afstemming met andere fondsen. Het Enschedese fonds Zinnergy (zinnergy.nl) heeft vergelijkbare doelstellingen en is ook gekoppeld aan Kennispark Twente. Dit Enschedese fonds van € 10 miljoen is in 2012 gestart en maakt ook gebruik van business-developers die

zich richten op zorg, duurzaamheid en veiligheid. De eerste ervaringen van dit lokale fonds kunnen bijdragen aan een voortvarende start van een regionaal fonds. Natuurlijk wordt rekening gehouden met het feit dat de bijdrage van 5 miljoen een regionaal karakter heeft. In de praktijk worden ook de 10 miljoen die door Enschede worden ingezet voor geheel Twente aangewend. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat het fonds Innovatie in Gemeenten een apart Twents fonds is waarbij er een gezamenlijke beheerder is. Door aan te sluiten bij Kennispark Twente kan ook de communicatie over de mogelijkheden voor het Twentse bedrijfsleven via hen verlopen.

In de bijlage wordt de werkwijze van het Zinnergy fonds nader toegelicht.

Financieel

Het aansluiten bij het Zinnergy fonds levert voordelen op. Ten eerste kan worden aangehaakt bij de reeds opgebouwde deskundigheid van de onafhankelijke investeringscommissie. Ten tweede is kan zo bespaard worden op inrichtingskosten (oprichten stichting, BV etc.). Een indicatie van de uitvoeringskosten bestaat uit kosten voor 3 business-developers (maatschappelijke vragen ophalen, ondernemers scouten, matchen, innovatietraject begeleiden) elk gedurende een dag per week, kosten investeringscommissie en fondsbeheer. De kosten bedragen jaarlijks zo'n € 150.000,- die ten laste komen van de genoemde € 5 miljoen. Samen met € 500.000,- voor vouchers, en € 3.600.000,- voor kredieten is er in totaal sprake van € 4.850.000,- aan kosten. Daarmee blijft op dit moment € 150.000,- vrij voor onvoorzien.

Rol Midden en Kleinbedrijf Twente

Na de eerste besluitvorming in ons bestuur is afgesproken om bovenstaande werkwijze aan een delegatie van het Twentse MKB voor te leggen. Vertegenwoordigers van de intermediaire structuren Syntens en KvK hebben aangeboden te willen helpen bij de organisatie van zo'n bijeenkomst met tussen de vijf en tien ondernemers.

Twee andere scenario's

Bovenstaande betekent dat niet wordt gekozen voor de twee andere scenario's, versterking van de publieke taak van gemeenten en alle beschikbare middelen naar één bestemming. Het versterken van de publieke taak van gemeenten is opgenomen in de uitwerking van scenario 3. Het toekennen van alle middelen aan één bestemming verdient niet de voorkeur, omdat in dat geval slechts één grote innovatie wordt ondersteund.

Vervolg

Op basis van bovenstaande zal de komende weken worden gewerkt aan een gedetailleerde uitwerking voor alle onderdelen. Zowel van invulling van de vouchers en de kredieten, maar ook van de manier waarop deze instrumenten zich verhouden tot de andere innovatie mogelijkheden die via Kennispark Twente worden aangeboden. Ook de kosten die al dan niet structureel aan de orde zijn worden nader gepreciseerd. Op deze manier kunt u in april een afgewogen beslissing nemen.

Besluit

Voorstel

- kennis te nemen van de keuze voor innovatievouchers en innovatiekredieten zoals hierboven genoemd;
- ons bestuur de opdracht te geven om deze keuze in uitgewerkte voorstellen voor te leggen in de Regioraad van april;

Enschede, (21 januari 2013)

Dagelijks bestuur,
secretaris,

voorzitter,

Dr. Ing. G.J.M. Vos

P.E.J. den Oudsten

Bijlage

Informatie over bestaande Fonds Zinnergy

www.zinnergy.nl, waar alle informatie over doelstellingen, werkwijze en voorbeelden uit geheel Twente voorhanden is.

Governance

Het Zinnergy Innovatiefonds beschikt over kennis, competenties en relevante netwerken om business cases van innovaties op het gebied van zorg, veiligheid en duurzaamheid te versterken. De aandeelhouder gemeente Enschede heeft een investeringscommissie ingesteld met bewezen ondernemersachtergrond en ervaring met, respectievelijk affiniteit tot de maatschappelijke sectoren zorg, duurzaamheid en veiligheid.

De commissie bestaat uit:

Ton Risseeuw; voormalig president directeur Getronics.

Wilma van Ingen; voorzitter raad van bestuur Nysingh advocaten – notarissen N.V.

Job Elders; directeur van Thermo Fisher Scientific te Enschede

De gemeente Enschede kent een lange historie van innovatie en ondernemerschap. De ambitie is om Twente verder te ontwikkelen tot een Europees toonaangevende technologische topregio waarin de ontwikkelde kennis optimaal wordt omgezet in economisch en maatschappelijk rendement. Deze ontwikkeling is gebaseerd op het transitiekarakter van de Twentse economie, maximaal gebruik makend van de daaruit voorkomende kansen.

De gemeente Enschede treedt op als launching customer. Door op een andere wijze naar de inkoopfunctie van overheden en maatschappelijk partners te kijken, kan samen met het bedrijfsleven worden gewerkt aan oplossingen voor maatschappelijke onderwerpen.